

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Πιερρακάκη Κυριάκο

Θέμα: «Όχημα φοροαποφυγής και είσπραξης επιστροφών ΦΠΑ το “οικοσύστημα” Servicers – Funds –Εταιρείες Real Estate τραπεζών»

Κύριε Υπουργέ,

Τα τελευταία χρόνια, στο πλαίσιο των τιτλοποιήσεων μη εξυπηρετούμενων δανείων και της λειτουργίας του προγράμματος «Ηρακλής», διαμορφώθηκε γύρω από τα κόκκινα δάνεια ένα σύνθετο πλέγμα εταιρικών σχέσεων, στο οποίο εμπλέκονται εταιρείες ειδικού σκοπού του εξωτερικού (SPV), εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (servicers), τράπεζες και εταιρείες διαχείρισης ή αξιοποίησης ακινήτων (ReoCo). Οι απαιτήσεις μεταβιβάζονται σε εταιρείες ειδικού σκοπού, η διαχείρισή τους ασκείται στην Ελλάδα από servicers και τα αποτελέσματα των σχετικών διαδικασιών επηρεάζουν άμεσα την αγορά ακινήτων, τους δανειολήπτες, το τραπεζικό σύστημα και τα δημόσια έσοδα.

Το ζήτημα αφορά ευθέως τη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο. Τα χαρτοφυλάκια που διαχειρίζονται οι servicers ανέρχονται σε δισεκατομμύρια ευρώ, συνδέονται με τιτλοποιήσεις στις οποίες υπήρξε κρατική εγγύηση και παράγουν φορολογικά ζητήματα μεγάλης σημασίας : εισόδημα, ΦΠΑ, εκπτώσεις φόρου, επιστροφές ΦΠΑ, έλεγχο πραγματικής οικονομικής υπόστασης αντισυμβαλλομένων, τεχνητές διευθετήσεις και **ενδεχόμενο απώλειας φορολογητέας ύλης στην Ελλάδα.**

Ιδιαίτερο ζήτημα προκύπτει από τη φορολογική μεταχείριση **των servicers ως προς τον ΦΠΑ.** Οι υπηρεσίες διαχείρισης και διαπραγμάτευσης χρηματοοικονομικών απαιτήσεων υπάγονται, κατά κανόνα, σε καθεστώς απαλλαγής από ΦΠΑ. Όταν όμως μια επιχείρηση ασκεί δραστηριότητες που απαλλάσσονται από τον φόρο, δεν μπορεί ταυτόχρονα να αντιμετωπίζεται, χωρίς αιτιολόγηση, ως δικαιούχος μεγάλων επιστροφών ΦΠΑ. Αν υπάρχουν παράλληλες φορολογητέες δραστηριότητες, πρέπει να αποδεικνύεται ποιες είναι, ποια τιμολόγια τις αφορούν, ποια μέθοδος pro-rata εφαρμόστηκε και ποιος έλεγχος διενεργήθηκε πριν εγκριθεί η επιστροφή.

Από δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών, **προκύπτουν αναφορές σε σημαντικές επιστροφές ΦΠΑ.** Το γεγονός αυτό καθιστά αναγκαία την παροχή αναλυτικών στοιχείων ανά εταιρεία και ανά έτος για την τελευταία δεκαετία, καθώς και τη γνωστοποίηση της **νομικής βάσης** με την οποία εγκρίθηκαν οι σχετικές επιστροφές. Εάν οι επιστροφές έγιναν με διαδικασίες ταχείας διεκπεραίωσης, χωρίς πλήρη προληπτικό ή εκ των υστέρων έλεγχο, **τότε τίθεται ζήτημα άνισης μεταχείρισης σε σχέση με χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις,** που υφίστανται αυστηρούς ελέγχους για πολύ μικρότερα ποσά.

Εξίσου σοβαρό είναι το **ζήτημα των εταιρειών ειδικού σκοπού του εξωτερικού**. Πολλά από τα SPV που κατέχουν ελληνικές απαιτήσεις εμφανίζονται με έδρα εκτός Ελλάδας, συχνά σε έννομες τάξεις με ειδικά φορολογικά καθεστώτα. Η φορολογική διοίκηση οφείλει να έχει ελέγξει **εάν τα σχήματα αυτά διαθέτουν πραγματική οικονομική υπόσταση**, προσωπικό, εγκατάσταση, λειτουργική αυτοτέλεια και διαφάνεια ως προς τους πραγματικούς δικαιούχους. **Διαφορετικά, υπάρχει κίνδυνος να λειτουργούν ως ενδιάμεσα νομικά οχήματα μέσω των οποίων μεταφέρεται φορολογητέα ύλη εκτός Ελλάδας.**

Στο πλαίσιο αυτό, έχει ιδιαίτερη σημασία η εφαρμογή του **άρθρου 38 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας** περί τεχνητών διευθετήσεων. Εφόσον μια εταιρική δομή έχει ως κύριο ή ως έναν από τους κύριους σκοπούς την αποφυγή φόρου και δεν ανταποκρίνεται σε πραγματική οικονομική λειτουργία, η φορολογική διοίκηση έχει τη δυνατότητα να αγνοήσει τη μορφή της συναλλαγής και να επιβάλει φορολογία με βάση την οικονομική πραγματικότητα. Επομένως, **το κρίσιμο ερώτημα** είναι εάν η ΑΑΔΕ, το ΚΕΜΕΦ, τα ΕΛΚΕ, το πρώην ΚΕΜΕΕΠ και το πρώην ΣΔΟΕ έχουν πράγματι ελέγξει την υπόσταση των SPV, τις συναλλαγές τους με τους servicers και το ενδεχόμενο τεχνητών διευθετήσεων σε όλο το φάσμα της φορολογίας.

Παράλληλα, με την υπ' αριθμ. **1878/15-12-2025** κοινοβουλευτική ερώτηση της ΝΙΚΗΣ είχε τεθεί το ζήτημα της **μη διενέργειας ουσιαστικών φορολογικών ελέγχων σε εταιρείες που διαχειρίζονται χαρτοφυλάκια δανείων δισεκατομμυρίων ευρώ**. Είχε επισημανθεί ότι, εάν πράγματι υπάρχουν χρήσεις που δεν ελέγχθηκαν εγκαίρως, ενδέχεται να έχει παραγραφεί το δικαίωμα του Δημοσίου για βεβαίωση φόρων και προστίμων. Μέχρι σήμερα **δεν έχει δοθεί ουσιαστική απάντηση**, γεγονός που καθιστά αναγκαίο να διευκρινιστεί ποιοι έλεγχοι έγιναν, ποιοι δεν έγιναν, ποιες χρήσεις παραγράφηκαν και ποιος είχε την ευθύνη των σχετικών αποφάσεων.

Η ανάγκη ελέγχου γίνεται ακόμα πιο έντονη λόγω και των διεθνών επισημάνσεων. Η **Έκθεση FSAP του ΔΝΤ για την Ελλάδα**, τον Μάιο 2026, αναδεικνύει ζητήματα διαφάνειας, εποπτείας και δημοσιονομικών κινδύνων που συνδέονται με τους servicers και τα SPV. Όταν διεθνείς οργανισμοί επισημαίνουν κινδύνους σε έναν τομέα που διαχειρίζεται τόσο υψηλές απαιτήσεις, δεν είναι δυνατόν η ελληνική φορολογική διοίκηση να μην επιθυμεί την πλήρη εικόνα για τους ελέγχους, τις επιστροφές ΦΠΑ, τη φορολογική μεταχείριση και την πραγματική υπόσταση των εμπλεκόμενων σχημάτων.

Είναι ξεκάθαρο ότι **το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και η ΑΑΔΕ οφείλουν να απαντήσουν με συγκεκριμένα στοιχεία**. Το ζητούμενο είναι να καταστεί σαφές εάν οι μεγάλες εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων και τα συνδεδεμένα σχήματα ελέγχονται με την ίδια αυστηρότητα που επιβάλλεται στους απλούς φορολογουμένους και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ή εάν ένας ολόκληρος κλάδος υψηλής οικονομικής ισχύος λειτουργεί με προνομιακή φορολογική μεταχείριση, ανεπαρκή έλεγχο και **αδιαφανείς επιστροφές φόρου**.

Για τους ανωτέρω λόγους ερωτάσθε κύριε Υπουργέ:

1. Ποιο είναι το ακριβές ύψος των επιστροφών ΦΠΑ που εισέπραξαν οι εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων (servicers) κατά την τελευταία 10ετία;

2. Βάσει **ποιας νομοθεσίας** εγκρίνονται επιστροφές ΦΠΑ σε επιχειρήσεις των οποίων το κύριο αντικείμενο απαλλάσσεται από τον φόρο; Έχει εφαρμοστεί ο προβλεπόμενος περιορισμός έκπτωσης του φόρου (μέθοδος pro-rata) στις περιπτώσεις που ο νόμος το επιβάλλει;
3. Οι επιστροφές ΦΠΑ προς τους **servicers έγιναν με διαδικασίες ταχείας διεκπεραίωσης fast-track ή μετά από ενδελεχή έλεγχο;**
4. Υπάρχει άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης **που να επιστρέφει ΦΠΑ σε servicers;**
5. Ποιες **συγκεκριμένες διασταυρώσεις** έχουν πραγματοποιήσει οι αρμόδιες αρχές (ΑΑΔΕ, ΚΕΜΕΦ, ΕΛΚΕ, πρώην ΣΔΟΕ και ΚΕΜΕΕΠ) για να επιβεβαιώσουν τη νόμιμη υπόσταση των ξένων εταιρειών ειδικού σκοπού (SPV), οι οποίες λαμβάνουν τιμολόγια χωρίς ΦΠΑ από τους ελληνικούς servicers;
6. Έχουν εξετάσει οι αρχές **αν οι servicers χρησιμοποιούν τεχνητές διευθετήσεις** με σκοπό τη φοροαποφυγή σε όλο το φάσμα της φορολογίας;
7. Για ποιο λόγο εταιρείες που διαχειρίζονται χαρτοφυλάκια δανείων δισεκατομμυρίων ευρώ παραμένουν χωρίς ουσιαστικό (πλήρη ή μερικό) φορολογικό έλεγχο επί σειρά ετών;
8. Έχουν αξιολογηθεί τα υπηρεσιακά στελέχη που ήταν υπεύθυνα για την επιλογή και τη στοχοθεσία των ελέγχων στις συγκεκριμένες υποθέσεις;
9. Ποια είναι η **επίσημη θέση της κυβέρνησης** απέναντι στις **προειδοποιήσεις του ΔΝΤ** (Έκθεση FSAP, Μάιος 2026) για δημοσιονομικούς κινδύνους και έλλειψη διαφάνειας γύρω από τους servicers και τα SPV; Σε ποιες ενέργειες έχουν προβεί το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και η ΑΑΔΕ για να συμμορφωθούν με τις υποδείξεις του ΔΝΤ;

Ο ερωτών Βουλευτής

Κομνηνός Δελβερούδης